

Myllyvainion luontotarkastelu

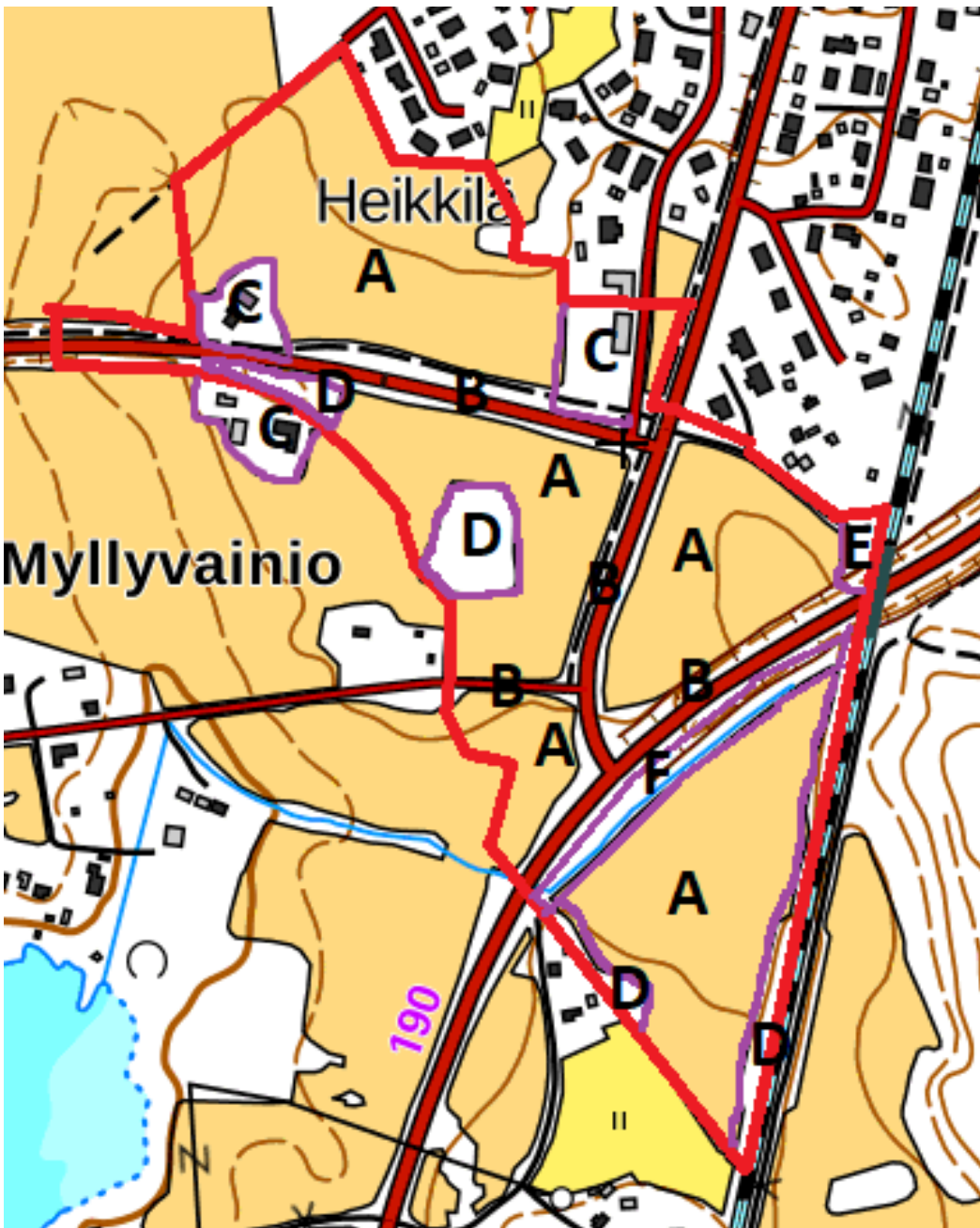

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Alueen yleiskuvaus	3
3 Inventointimenetelmät	3
4 Tulokset	4
5 Johtopäätökset	9
6 Lähteet	9

1 Johdanto

Myllyvainion asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa tarkennetaan Hauralan eteläosan osayleiskaavassa esitettyä maankäyttöä. Suunnittelualuetta ei ole inventoitu osayleiskaavan luontoselvityksen yhteydessä. Luontotarkastelun tavoitteena on varmistaa, ettei alueella ole erityisiä luontoarvoja. Luontotarkastelun selvitysalue vastaa asemakaavan ja asemakaavan muutoksen suunnittelualuetta, joka on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Selvitysalueen rajaus. Kuvassa merkinnät tarkoittavat A = pelto, B = tiealue pientareineen, C = rakennettu ympäristö, D = metsäinen alue, E = junaradan huoltoalue, F = kaivettu oja penkkoineen.

2 Alueen yleiskuvaus

Selvitysalue sijaitsee Lempäälässä Hauralan alueen eteläosassa, noin 2 km päässä Lempäälän keskustasta. Alueen koko on noin 20 ha. Selvitysalueella on yleisiä teitä sekä kunnan ja yksityisessä omistuksessa olevia maa-alueita.

Selvitysalueetta hallitsevat laajat, viljelykäytössä olevat peltoalueet sekä niitä halkovat tiet pientareineen. Paikoin pientareilla kasvaa vaihteleva määrä puustoa, joka koostuu koivuista, haavoista ja kuusista. Selvitysalueen pohjoisosassa on muutama pihapiiri.

Selvitysalueen pelloilla on muutama metsäsaareke. Näistä suurempi on kenttäkerroksen heinävaltaisuudesta päätellen joskus voinut olla metsälaidun. Metsäsaarekkeen lounaiskulmassa kasvaa muutama isokokoinen pystykataja. Lisäksi siellä sijaitsee muutama pienialainen ketomainen laikku, joissa kasvaa jonkun verran perinnebiotoopeille tyypillistä lajistoa, kuten ahopukinjuurta ja huopakeltanoa. Metsäsaarekkeen reunoilta löytyi muutama isohko muurahaispesä. Metsäsaareke oli huomattavan roskaantunut ja sieltä löytyi muun muassa paljon vanhaa metalliromua. Koillis- ja länsireunalla kasvoi runsaasti terttuseljää, joka on vieraslaji.

Selvitysalueen eteläosassa olevan pellon ja tien välissä on kaivettu oja. Ojan ja tien väliin jää penkere, jossa kasvaa runsaasti haitallista vieraslajia, komealupiinia. Peltoalue rajautuu itäpuolella junarataan. Tällä sivulla kasvaa runsaasti nuorehkoja haapoja.

3 Inventointimenetelmät

Selvityksen lähtötietoina käytettiin Suomen Lajitietokeskuksen aineistoja (4/2023), Lempäälän kunnan tietoja sekä alueen peruskarttoja ja ilmakuvia. Viranomaisportaalin havainnot uhanalaisista ja muuten huomionarvoisista lajeista selvitysalueelta ja sen läheisyydestä on tarkastettu 16.5.2023. Selvityksen maastotyöt tehtiin 16.5.2023. Maastotyöt suoritti Lempäälän kunnan ympäristötarkastaja Tuija Selänpää (FM biologi) ja ympäristönsuojelun harjoittelija Tuuli Kuumola. Raportin laati Tuija Selänpää.

Selvitysalueen ollessa suhteellisen pieni ja suurelta osin viljelykäytössä olevaa peltoa, voitiin tarkastelu suorittaa koko alueella. Tarkastelussa havainnoitiin alueen kasvillisuutta ja muita mahdollisia luontoarvoja. Metsäsaarekkeista etsittiin liito-oravan ulostepapanoita lajin ruokailu- ja pesäpaikoiksi sopivien puiden ja puuryhmien tyviltä. Liito-oravan kannalta tarkastelu tehtiin viranomaisohjeistuksen (Nieminen, 2017) mukaisesti optimaalisena ajankohtana toukokuussa.

4 Tulokset

Lempäälän kunnan ympäristönsuojelun tiedossa ei ole tavanomaisesta poikkeavia luontoarvoja tai uhanalaisten lajien havaintoja selvitysalueella tai sen läheisyydessä. Lähimmät suojelualueet ovat 2 km päässä kaakkoispuolella sijaitseva Ahtialanjärvi ja pohjoispuolella sijaitseva Hennerin Kalmistonniemen luonnonsuojelualue.

Selvitysalueella kulkee Turuntie, Viialantie ja Vesilahdentie sekä pienempi Myllyvainiontie. Isompien teiden teialueeseen kuuluu tienpientareet, joissa kasvaa pääosin heinävaltaista kasvillisuutta. Lisäksi joukossa on joitakin yleisempiä kukkivia kasveja, muun muassa voikukkaa, maitohorsmaa, leskenlehteä ja siiankärsämöä. Vesilahdentien ja sen vieressä kulkevan kevyenliikenteenväylän välissä kasvaa muutama koivu. Viialantien pientareella on lähempänä Turuntien risteystä koivurivistö. Turuntien pientareella kasvaa rautatien ja Viialantien risteuksen välisellä alueella runsaasti puustoa, pääasiassa koivuja, haapoja ja kuusia.

Kuva 2. Vesilahdentietä pientareineen ja kevyenliikenteenväyläineen. Vieressä selvitysalueen pohjoisosan peltoaluetta.

Suurelta osin selvitysalue on viljelykäytössä olevia peltoalueita. Alueella kulkevat tiet jakavat peltoalueet viiteen osaan. Pellot rajautuvat pääosin teiden tai rautatien pientareisiin.

Kuva 3. Vesilahdentien kevyenliikenteenväylä, peltoaluetta ja rakennettua ympäristöä.

Kuva 4. Vesilahdentien eteläpuolinen peltoalue metsäsaarekkeineen. Taustalla näkyy Viialantietä ja sen varrella olevaa puurivistöä.

Kuva 5. Turuntien itäpuolista peltoaluetta. Vasemmassa laidassa näkyy puurivistö peltoalueen ja junaradan välisellä alueella.

Kuva 6. Viialantien itäpuolen peltoalue ja junaradan huoltoaluetta.

Vesilahdentien eteläpuolella olevalla peltoalueella on noin 0,6 ha kokoinen metsäsaareke. Puusto on kuusivaltaista sekametsää. Lisäksi alueella kasvaa koivua, pihlajaa, katajaa, pajua ja muutama pihasyreeni. Koillis- ja länsireunalla on runsaasti tertsuseljaa. Luoteis- ja länsireunalla on runsaasti todennäköisesti pellolta raivattuja suurikokoisia kiviä. Kenttäkerroksen kasvillisuus on heinävaltaista, varpukasveja esiintyy vain paikoin. Lisäksi on runsaasti sammalta. Alueella on vain vähän lahoppuuta. Metsäsaarekkeen itä- ja länsireunoilla oli kaksi suurempaa muurahaispesää.

Metsäsaarekkeessa kasvoi joitakin suurikokoisia kuusia. Näiden tyviltä etsittiin merkkejä liito-oravan esiintymisestä alueella. Papanahavaintoja ei kuitenkaan tehty, vaikka luontotarkastelun ajankohta huomioiden niitä olisi ollut vielä näkyvillä, mikäli lajia alueella esiintyy. Metsäsaarekkeessa ei havaittu suurikokoisia kolohaapoja, eikä risupesäitä.

Alueen luoteisosassa on muutama pienialainen ketomainen laikku, joissa kasvaa jonkun verran perinnebiotoopeille usein tavattavaa lajistoa, kuten ahopukinjuurta ja huopakeltanoa. Uhanalaisia tai muuten huomionarvoisia ei tavattu. Ketomaiset laikut ovat voimakkaasti heinittyneitä hoidon puuteen vuoksi ja pääsoin umpeenkasvaneita. Ketomaisten laikkujen vieressä kasvoi muutama suurikokoinen kataja. Toinen näistä oli huomattavan komea, joskin varjostavan puuston vuoksi kasvanut toispuoliseksi.

Kuva 7. Metsäsaarekkeen kasvillisuutta.

Kuva 8. Metsäsaarekkeen lounaisosan isokokoisia katajia, joiden läheisyydessä ketomaisia laikkuja.

Turuntien itäpuolella tien ja pellon välissä on kaivettu oja. Tien ja ojan välissä kasvoi pääosin heinävaltaista kasvillisuutta sekä puita. Lisäksi havaittiin runsaasti tarkasteluhetkellä vielä pienikokoisia komealupiinikasvustoja.

Kuva 9. Turuntien itäpuolella sijaitseva kaivettu oja penkereineen.

5 Johtopäätökset

Lempäälän kunnan ympäristönsuojelun tiedossa ei ole tavanomaisesta poikkeavia luontoarvoja tai uhanalaisten lajien havaintoja selvitysalueella tai sen läheisyydessä. Suurin osa selvitysalueesta koostui viljelykäytössä olevista pelloista, teistä tai rakennetuista ympäristöistä. Luontotarkastelun perusteella selvitysalueella ei havaittu uhanalaista lajistoa tai huomionarvoisia luontotyyppisiä.

Vesilahdentien eteläpuolisella peltoalueella sijainnut metsäsaareke voi kasvillisuuden perusteella olla vanha metsälaidun. Alueella oli muutamia ketomaisia laikkuja, jotka kuitenkin ovat hoidon puutteessa heinittyneet ja kasvaneet suurelta osin umpeen. Uhanalaista tai muuten huomionarvoista lajistoa ei havaittu. Metsäsaarekkeen luoteisosassa kasvoi muutama isokokoinen kataja, joista toinen oli huomattavan komea.

Metsäsaarekkeessa havainnoitiin merkkejä liito-oravasta, mutta alueelta ei löytynyt liito-oravan suosimia järeitä kolohaapoja eikä suurempien kuusten juurelta tehty papanahavaintoja. Puissa ei havaittu risupesä.

6 Lähteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (2019). Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Ympäristöministeriö 5/2018.

Mäkelä, K. & Salo, P. (2021). Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47.

Nieminen, M. 2017. Liito-orava (*Pteromys volans* [Linnaeus 1758]). Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. s. 48–55. Suomen Ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö. 278 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4638-1>

Suomen Lajitietokeskus. (2023). Lajihavainnot. Haettu 16.5.2023.